

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 102/2023**

Het Hof verwerpt het beroep tegen het Waalse decreet over de verwerking van water dat wordt afgevoerd om een groeve of een mijn in droge toestand te exploiteren (bemalingswater)

In 2021 nam de Waalse decreetgever een decreet aan over de verwerking van bemalingswater, dit is water dat wordt afgevoerd om een groeve of een mijn in droge toestand te exploiteren. De verwerking bestaat erin een gedeelte van het bemalingswater te recupereren, te behandelen en af te voeren naar het openbaar distributienet. Het decreet heeft ook tot doel de regeling inzake financiële bijdragen van de voornaamste betrokkenen van de watersector te verduidelijken en aan te vullen. De abdij van Rochefort vordert de vernietiging van verschillende bepalingen van het decreet.

Het Hof verwerpt het beroep. Wat de belastingen op waterwinning betreft, oordeelt het Hof dat de gunstigere regeling voor de steengroeven niet discriminerend is en geen staatssteun vormt. Het Hof oordeelt verder dat de overgangsbepaling die van toepassing is op de vergunningen voor projecten voor verwerking van bemalingswater die zijn verleend vóór de inwerkingtreding van het decreet, grondwettig is.

1. Context van de zaak

In 2021 nam de Waalse decreetgever een decreet aan over de verwerking van bemalingswater, dit is water dat wordt afgevoerd om een groeve of een mijn in droge toestand te exploiteren (decreet van 12 november 2021 « houdende wijziging van Boek II van het Milieuwetboek dat het Waterwetboek inhoudt, met het oog op de vaststelling van een kader voor de terugwinning van bemalingswater »). De verwerking bestaat erin een gedeelte van het bemalingswater te recupereren, te behandelen en af te voeren naar het openbaar distributienet. Daarnaast heeft het decreet van 12 november 2021 ook tot doel de regeling inzake financiële bijdragen van de voornaamste betrokkenen van de watersector te verduidelijken en aan te vullen. De abdij van Rochefort vordert de vernietiging van verschillende bepalingen van dat decreet.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De bepaling die erin voorziet dat een steengroeve geen waterproducent is (B.10-B.13)

De verzoekende partij bekritiseert de bepaling die erin voorziet dat een steengroeve die verwerkbaar bemalingswater afstaat aan een openbare producent, niet wordt beschouwd als een waterproducent. Die bepaling zou impliceren dat een steengroeve niet de toepasselijke milieuvorwaarden hoeft na te komen en dat zij is vrijgesteld van de verplichtingen inzake waterbehandeling.

Het Hof oordeelt dat, hoewel een steengroeve geen waterproducent is, zij de algemene, sectorale en integrale milieuvorwaarden in acht moet nemen. Het Hof stelt vervolgens vast dat de verplichtingen inzake waterbehandeling om het water drinkbaar te maken, in werkelijkheid op de waterleverancier en niet op de waterproducent rusten. Het Hof **verwerpt** dan ook **de kritiek van de verzoekende partij**.

2.2. De belastingen op waterwinning (B.14-B.20.4 en B.49-B.52.2)

De verzoekende partij voert aan dat het discriminerend is dat de belasting op waterwinning gunstiger is voor de uitbaters van steengroeven die verwerkbaar bemalingswater winnen (bijdrage van 0,0407 euro per kubieke meter water) dan voor de andere personen die water winnen dat tot drinkwater verwerkbaar is (belasting van 0,0829 euro per kubieke meter water + bijdrage van 0,0829 euro per kubieke meter water).

Het Hof wijst erop dat de bestreden bepalingen ertoe strekken de behandeling van bemalingswater aan te moedigen. Rekening houdend met dat doel, is het redelijk verantwoord om te voorzien in een **gunstigere bijdrageregeling voor de steengroeven** dan voor de uitbaters van andere winplaatsen van tot drinkwater verwerkbaar water. De laatstgenoemde uitbaters moeten immers niet worden aangemoedigd om het gewonnen water ter beschikking te stellen voor een behandeling, aangezien waterwinning met het oog op distributie hun hoofdactiviteit vormt. Voor de steengroeven is waterwinning daarentegen louter een nevenactiviteit. Het Hof besluit eruit dat **het verschil in behandeling redelijk verantwoord is**.

De verzoekende partij voert ook aan dat de gunstige bijdrageregeling voor de uitbaters van steengroeven een staatssteunmaatregel vormt waarvan niet vooraf is kennisgegeven aan de Europese Commissie.

Het Hof wijst erop dat één van de voorwaarden om een maatregel als staatssteun te kwalificeren, is dat hij selectief moet zijn. Om die selectiviteitsvoorwaarde te onderzoeken, dient te worden bepaald of de maatregel bepaalde ondernemingen of bepaalde producties kan begunstigen ten opzichte van andere die zich, gelet op de nagestreefde doelstelling, in een vergelijkbare situatie bevinden. Het Hof oordeelt dat uit de bovenvermelde motivering blijkt dat het verschil in behandeling tussen de uitbaters van steengroeven en de uitbaters van andere winningsplaatsen van tot drinkwater verwerkbaar water wordt verantwoord door de verschillende situaties waarin zij zich bevinden. Het Hof besluit dat de betrokken maatregel niet selectief is en dus **geen staatssteun** vormt.

2.3. De overgangsbepaling die van toepassing is op de vergunningen voor projecten voor de verwerking van bemalingswater (B.21-B.31 en B.37-B.44)

De verzoekende partij bekritiseert de overgangsbepaling die van toepassing is op de vergunningen die voor projecten voor verwerking van bemalingswater zijn toegekend vóór de inwerkingtreding van het decreet van 12 november 2021. Die vergunningen, die aanvankelijk betrekking hadden op de winning van grondwater dat niet tot drinkwater verwerkbaar is en niet bestemd is voor menselijke consumptie, gelden voortaan als vergunningen voor de winning van grondwater dat wel tot drinkwater verwerkbaar is of bestemd is voor menselijke consumptie. Volgens de verzoekende partij is het discriminerend dat die overgangsbepaling de steengroeven ten goede komt, en niet de andere personen die water winnen dat zou kunnen worden verwerkt.

Het Hof wijst erop dat in de Waalse administratieve praktijk bemalingswater voordien werd beschouwd als water dat niet tot drinkwater verwerkbaar is en niet bestemd is voor menselijke consumptie. Volgens de Waalse decreetgever werden bij die administratieve praktijk vraagtekens geplaatst door de rechtspraak van de Raad van State, die oordeelt dat een project voor verwerking van bemalingswater een vergunning vereist voor de winning van grondwater dat tot drinkwater verwerkbaar is of bestemd is voor menselijke consumptie. Met de overgangsbepaling **heeft de Waalse decreetgever de rechtsonzekerheid willen wegwerken die**, naar aanleiding van die rechtspraak, **de projecten voor verwerking van bemalingswater kon aantasten**. Het Hof onderstreept dat de steengroeven waarvan de vergunning voortaan betrekking heeft op de winning van grondwater dat tot drinkwater verwerkbaar is of bestemd is voor menselijke consumptie, in principe onmiddellijk onderworpen zijn aan alle verplichtingen die verbonden zijn aan een dergelijke vergunning. Voor sommige verplichtingen is evenwel in een nalevingstermijn voorzien. Het Hof besluit dat **de overgangsbepaling niet discriminerend is**.

De verzoekende partij doet ook gelden dat de overgangsbepaling een wettelijke validatie van de betrokken vergunningen vormt, die niet gerechtvaardigd is.

Het Hof onderstreept dat, *sensu stricto*, de techniek van wettelijke validatie noodzakelijkerwijs impliceert dat een retroactieve wetsbepaling wordt aangenomen. Volgens het Hof is de overgangsbepaling echter **niet retroactief**: het is pas vanaf de inwerkingtreding van het decreet van 12 november 2021 dat de betrokken vergunningen gelden als vergunningen voor de winning van grondwater dat tot drinkwater verwerkbaar is of bestemd is voor menselijke consumptie. Bovendien heeft de Waalse decreetgever niet de onwettigheidsgrievens willen dekken die de betrokken vergunningen hadden kunnen aantasten, maar heeft hij voor de toekomst aan die grievens willen tegemoetkomen. De betrokken vergunningen blijven bestuurshandelingen die nog door de bevoegde rechter kunnen worden getoetst. Het Hof besluit dat **de overgangsbepaling geen wettelijke validatie vormt**.

3. Besluit

Het Hof **verwerpt het beroep**.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)